

Hoofdstuk 1

Gezinsvorming volgens de Bijbel

Samen een huis kopen en een gezin stichten ... Is dat niet iets waar veel jonge stellen van dromen? Wij wel. We waren 16 (ik) en 18 (Maarten) toen we elkaar bewust ontmoetten. Het was op een Datheen-samenzangavond in onze kerk. Die zaterdagavond kwam ik onverwacht naast hem te zitten en ik weet nog dat er een vonk oversloeg toen mijn arm de zijne raakte. Maarten had (terwijl het mei was en al vrij warm) zijn nette jasje aangetrokken en we hadden een gesprek over het weer. We zongen fijn en liepen daarna met een groepje jongeren naar mijn ouderlijk huis, waar we met elkaar iets dronken. Ik denk dat mijn ouders toen al wat zagen gebeuren tussen ons.

Maarten was nogal vastberaden en schreef me de maandag erna een brief. Van zijn zus hoorde ik later dat hij het hele weekend nogal verstrooid was geweest (iets met een kaasschaaf aangeven aan tafel terwijl ze hagelslag had gevraagd). Toen ik die maandag uit school kwam, overhandigde mijn moeder me een handgeschreven brief met Maartens vraag of ik de volgende zaterdag met hem wilde gaan wandelen in het Paradijs, een bos in de buurt van Barneveld. En zo geschiedde. Om een lang verhaal kort te maken: We kregen die zomer officieel verkering. En liepen nog vele zaterdagavonden rondjes in dat bos. We picknickten samen en dachten dan na over hoe ons gezamenlijke leven eruit zou gaan zien. We droomden van samen kamperen in Engeland of Schotland, van een huis bij het bos, van kinderen die er speelden in de tuin, van een oude auto waarmee we met elkaar zouden rondrijden.

Jullie hebben vast je eigen (al dan niet romantische) verhaal hoe God je samenbracht. En waar je dromen vandaan kwamen of hoe je gezin is ontstaan. Wat een wonderlijke weg hoe God gezinnen sticht. Voor dat we stilstaan bij allerlei (praktische) vragen rond gezinsvorming, is het goed om uit te zoeken wat de Heere in Zijn Woord zegt over vruchtbaarheid en het vormen van een gezin.

De volgende vragen komen in dit hoofdstuk aan de orde:

- Wat zegt de Heere in Zijn Woord over vruchtbaarheid en gezinsvorming?
- Met welk doel geeft God ons de opdracht om vruchtbaar te zijn?
- Op welke manier wil de Heere ons zegenen als we kinderen voor Hem grootbrengen?

Gods opdracht

De wonderlijke schepping

Het is duidelijk dat de Heere al bij de schepping van Adam (wat 'mens' betekent) en later bij het formeren van Manninne (vernoemd naar haar man, 'vlees van zijn vlees en been van zijn been') voor ogen had dat man en vrouw een eenheid zouden gaan vormen om daarmee voor nakomelingen te zorgen. Net zoals de dieren geschapen werden als mannelijk en vrouwelijk, gaf God aan Adam zijn verlangen: een vrouw, als hulpe tegenover hem. Een vrouw die zowel geestelijk als lichame-lijk perfect bij hem paste.

Hoe wonderlijk heeft God de man en de vrouw geschapen. Hij schiep het mooie systeem van de geslachtsorganen en de hormonale huishouding. Een uitgebreide huishouding waar hormonen nauwgezet met elkaar samenwerken. Voor de vrouw maakte Hij een cyclus waardoor ze maandelijks vruchtbaar is. De man maakte Hij zo dat hij in staat is om de vrouw te bevruchten. God wilde dat er zowel een vrouwelijke eicel als een mannelijke zaadcel nodig is om zwanger te kunnen worden.

Hij maakte bovendien hormonen die ervoor zorgen dat er verlangen ontstaat tussen een man en een vrouw. Hij heeft ons bedoeld als mensen met seksuele verlangens.

In deze tijd, waar seksuele vervlakking steeds sterker doordringt, moeten we niet vergeten dat God Zelf de geslachtsorganen van de man en de vrouw tot in detail heeft bedacht. Niet alleen de penis en de vagina die perfect in elkaar passen, waardoor er bevruchting kan plaatsvinden. Maar ook bijvoorbeeld de clitoris van de vrouw, waardoor ze opgewonden kan raken en kan genieten van de eenwording.

Zowel de lichamelijke eenwording als het genot dat dit geeft, zijn zo door Hem bedoeld. Daarom mogen we Zijn zegen verwachten als we van deze seksuele gave genieten en dit binnen het huwelijk een bijzondere plek krijgt.

Vruchtbaarheid voor de zondeval

God gaf Adam en Manninne, al voordat ze kozen om van de verboden vrucht te eten, de opdracht om vruchtbaar te zijn.

En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde en onderwerpt haar, en heb heerschappij over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte dat op de aarde kruipt.

Genesis 1:28

De Goddelijke opdracht om vruchtbaar te zijn staat in verbinding met Zijn zegen. De Heere herhaalt deze opdracht bijna identiek aan Noach in Genesis 9:1. Hij voegt er in vers 7 aan toe: 'teelt overvloediglijk voort op de aarde en vermenigvuldigt op dezelve.' Als Izak zijn zoon Jakob zegent, zegt hij: 'En God almachtig zegene u, en make u vruchtbaar en vermenigvuldige u, dat gij tot een hoop volken wordt' (Gen. 28:3). Het is Gods scheppingsplan dat de hele aarde bevolkt wordt door mensen die Hem kennen en verstandig omgaan met de aarde, als Gods vertegenwoordigers of rentmeesters.

Voor de zondeval was het vanzelfsprekend dat Adam en later ook Eva deze opdracht op zich zouden nemen. Gods wil was ook hun verlangen. En het gaf hun grote vreugde om zorg te dragen voor het geschapene.

Vruchtbaarheid na de zondeval

Helaas kozen Adam en Eva ervoor om de valse twijfels van de duivel te volgen en niet meer naar Gods opdracht en Zijn proefgebod – om niet te eten van die ene boom – te luisteren. Ze kozen bewust voor ongehoorzaamheid en opstand. Ze gingen mee in het slechte plan van de duivel om Gods geboden te verdraaien en aan te passen aan menselijke overwegingen. Ze wilden niet meer buigen voor Gods wil, maar plaatsten hun eigen ideeën en verlangens boven die van God.

Ze geloofden de leugen en verloren de Waarheid. De gevolgen waren rampzalig: De mensheid en de aarde vervielen in lijden, pijn en de lichamelijke en geestelijke dood. Het begin van allerlei soorten zonden.

In de gebrokenheid van de zondeval kreeg de opdracht tot vruchtbaar zijn uit Genesis 1:28 een compleet andere dimensie. Want de Heere zoekt Adam en Eva op en laat ze niet in deze vreselijke situatie achter. God spreekt al snel na die zondeval Zijn grote belofte uit aan Manninne: 'En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad' (Gen. 3:15).

Deze bekende moederbelofte is het begin van de openbaring van Gods verzoening met de wereld. De breuk die er door de zondeval was gelegd, ging Hij herstellen. Hij wilde een nieuw verbond, waardoor we weer met God verzoend kunnen worden, het goede kunnen doen en in een nieuwe relatie met Hem kunnen staan.

God gebruikt de vruchtbaarheid en het vermogen van de mens om zich voort te planten niet meer alleen om de aarde te vervullen. Hij wil ook dat er door de geboorte van nieuw leven een geestelijk huisgezin ontstaat. Met mensen die Hij apart zet en tot Zich bekeert. Een gezin voor de nieuwe toekomst, voor de aarde waarin geen gebrokenheid of opstand meer is.

Om zo uiteindelijk uit al die geslachten zelfs Zijn eigen Zoon tot redding van de mensheid geboren te laten worden. Hij wilde Zelf een Kind worden. Kwetsbaar en afhankelijk van Zijn ouders. Om de mensheid gelijk te worden.

Misschien maak je je zorgen om de aarde die steeds meer afbreekt, die al overvol lijkt te zijn en waar niet genoeg grondstoffen voorradig zijn om nieuwe generaties te voeden. Dat zou een reden kunnen zijn om geen (groot) gezin te willen hebben. Maar vergeet niet dat deze aarde

juist kinderlijk geloof nodig heeft. Geloof in de drie-enige God, Die deze aarde wil herstellen in Zijn glorie. Die eens alles nieuw zal maken. Het is belangrijk om voor ogen te houden dat we onze kinderen niet voor deze aarde grootbrengen. Als we nadenken over vruchtbaar zijn, mogen we onze blik richten op de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, die vol zal zijn van kinderen van God.

De moeite van het zwanger zijn

Voor de vrouw werd het krijgen van kinderen verbonden met de straf op haar zonde.

Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht; met smart zult gij kinderen baren; en tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.
Genesis 3:16

Voordat ik kinderen kreeg, had ik geen idee wat deze tekst inhield. Het voelde als een soort 'zwaard van Damocles' dat boven mijn hoofd hing. Ik was bang voor deze straf en wist niet wat ik ervan moest denken. Later dacht ik dat als het baren voorbij was, de moeite en de pijn ook over zouden zijn. Dat mijn straf dan was voldaan. Inmiddels heb ik zelf ervaren dat intense pijn én diep geluk dicht bij elkaar liggen. De pijn van het baren en het geluk van de baby op je buik is een tegenstelling die een beeld geeft van het gezinsleven. Kinderen die je tot grote vreugde kunnen zijn en die je grote zorgen kunnen geven.

Ik wil graag John Piper citeren, omdat hij zo kernachtig schrijft wat deze straf voor de vrouw betekent: 'Na de val in Genesis 3:16, toen God de duivel en de vrouw en de man wees op hun afzonderlijke ondervindingen van de vloek, was "het baren van kinderen" precies dat punt waarop Gods vloek neerkwam op de vrouw. Stop even en voel hoe zwaar dit moest zijn voor vrouwen door de eeuwen heen vóór het ontstaan van de moderne geneeskunde. Geen hygiëne, geen ruggenprik, geen knip, geen hechtingen, geen keizersnede, geen antibiotica, geen pijnstillers en vaak geen herstel. Onnoemelijk veel vrouwen zijn gestorven tijdens de bevalling en ontelbaar veel meer droegen de rest van hun leven de gevolgen van wonden die zwangerschap of een normaal intiem leven onmogelijk maakten. Met andere woorden: zelfs meer dan vandaag waren er aspecten aan kinderen baren die als een vloek van God voelden en vaak duurde die last een leven lang, niet alleen de momenten na de bevalling. Hoe gemakkelijk moet het voor vrouwen zijn geweest om te wanhopen en zich te voelen alsof God tegen hen was. Hij was hun vervloeker, niet hun Redder.'¹

Ik heb tijdens de bevalling van al onze kinderen ervaren dat weeën een ultieme beleving van pijn, nood en zelfs wanhoop geeft. Nergens anders heb ik me zo hulpeloos gevoeld. Gelukkig ervaarde ik óók altijd dat wanneer de nood het hoogst is, de redding eveneens nabij is. Als de weeën op het pijnlijkst waren, duurde het meestal niet lang meer of ons kindje was daar.

Jezus sprak hierover in Johannes 16:21 om te illustreren dat er na droefheid blijdschap komt. 'Een vrouw, wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl haar ure gekomen is; maar wanneer zij het kindeken gebarbaar heeft, zo gedenkt zij de benauwdheid niet meer, om de blijdschap dat een mens ter wereld geboren is.'

Het gezin van Adam en Eva

In Genesis 4 lezen we hoe het verder ging met Adam en Eva.

En Adam bekende Eva, zijn huisvrouw; en zij werd zwanger en baarde Kaïn, en zeide: Ik heb een man van den HEERE verkregen. En zij voer voort te baren zijn broeder Abel.
Genesis 4:1,2a

Eva was de eerste vrouw op de aarde die nieuw leven voortbracht. Een eretaak, waarvoor ze een erenaam kreeg: Eva, Moeder aller levenden (Gen. 3:20). De naam die Adam haar al gaf net voordat ze het paradijs verlieten.

Wat moeten haar bevallingen een eenzame ervaring zijn geweest! Wij weten uit boeken of een cursus hoe een bevalling er ongeveer uit zal gaan zien, we krijgen hulp van een verloskundige of arts en we kunnen ons voorbereiden door erover te spreken met andere moeders. We kunnen het naderhand verwerken door onze ervaringen te delen met oma, moeder, zussen of andere vrouwen rond het kraambed. Eva was de enige vrouw. Ze moest de pijn en de moeite alleen verwerken.

Over het gezin van Adam en Eva staat weinig beschreven. Wel één heel verdrietige gebeurtenis, die laat zien hoe kwalijk de zonde in het paradijs is geweest. Kaïn doodt zijn broer Abel. Een gebeurtenis die Adam en Eva nooit zullen zijn vergeten. Ze verloren Abel aan de dood en Kaïn aan de straf die hij hiervoor kreeg. Wat een diep verdriet moet dat voor hen geweest zijn. Maar ook een grote tegenvaller. Want was dat wat God bedoelde met het verdriet dat een gezin met zich mee zou brengen? Zou dat hun toekomst zijn? Eén van boosheid en dood? Toen Adam 130 jaar oud was, werd Seth geboren. 'En Adam beken-

de wederom zijn huisvrouw en zij baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Seth; want God heeft mij, sprak zij, een ander zaad gezet voor Abel, want Kaïn heeft hem doodgeslagen' (Gen. 4:25). In het geslachtsregister van Adam (Gen. 5) worden Kaïn en Abel niet meer genoemd. De rode draad van Gods verbond begint bij Seth.

Gods zegen

Ondanks de pijnlijke, zware en soms traumatische gebeurtenis van een bevalling is er geen twijfel over mogelijk dat het krijgen van kinderen een zegen uit Gods hand is. Hoe wonderlijk is het als God de liefde tussen een man en vrouw wil bezegelen met nieuw leven? Een kindje dat karaktereigenschappen van zowel vader als moeder heeft. Een kind waarin je je eigen evenbeeld terugziet. Waar je van houdt als van jezelf.

Toen onze oudste dochter geboren was, begreep ik ineens wat het betekende om een kind van eigen vlees en bloed te mogen ontvangen. Eva riep het uit toen haar oudste werd geboren: 'Ik heb een man van de HEERE gekregen!' Een nieuw mensenkind, geboren uit jouw lichaam. Wat een intens geluk als je kindje op je buik wordt gelegd en je de oogjes eindelijk ziet. Tijdens mijn zwangerschappen kon ik erover fantaseren hoe het kindje eruit zou zien en of het een jongetje of een meisje zou zijn. Maar ik vroeg me vooral af hoe hun ogen waren, hoe ze naar me zouden kijken en of ik iets in hun ogen zou ontdekken van emotie of herkenning. Als ze dan voor het eerst hun oogjes opendeden, voelde ik me intens verbonden en ging er een golf van liefde door me heen. Meestal moest ik huilen en kon ik niet anders dan diep gelukkig zijn.

Die momenten waren voor Maarten en mij onvergetelijk. We hadden een kind van de Heere gekregen. Nieuw leven, een perfect en gaaf kindje. Een kindje van ons beiden, geboren uit liefde en toevertrouwd aan onze zorgen. We beleefden deze momenten dicht bij elkaar. We vroegen ook altijd of we dat eerste uur met z'n drietjes mochten zijn. We spraken samen onze dankbaarheid en blijdschap uit naar de Heere en vroegen Hem om hulp om voor dit kind te zorgen.

De Bijbel en de kinderzegen

Er staan verschillende teksten in de Bijbel die laten zien dat kinderen krijgen een geschenk van Hem is.

Daarna hief hij zijn ogen op en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wie zijn dezen bij u? En hij zeide: De kinderen die God uw knecht genadiglijk verleend heeft.
Genesis 33:5

Die de onvruchtbare doet wonen met een huisgezin,
een blijde moeder van kinderen.
Psalm 113:9

Zie, de kinderen zijn een erfdeel des HEEREN; des buiks vrucht is een beloning.
Psalm 127:3

Welgelukzalig is een iegelijk die den HEERE vreest, die in Zijn wegen wandelt. Want gij zult eten den arbeid uwer handen; welgelukzalig zult gij zijn, en het zal u welgaan. Uw huisvrouw zal wezen als een vruchtbare wijnstok aan de zijden van uw huis, uw kinderen als olijfplanten rondom

uw tafel. Zie, also zal zekerlijk die man gezegend worden
die den HEERE vreest.

Psalm 128:1-4

O Jeruzalem, roem den HEERE; o Sion, loof uw God.

Want Hij maakt de grendelen uwer poorten sterk;

Hij zegent uw kinderen binnen in u.

Psalm 147:12,13

De kroon der ouden zijn de kinds kinderen, en der kinderen
sieraad zijn hun vaderen.

Spreuken 17:6

Bovenstaande teksten laten zien dat het ontvangen en grootbrengen van kinderen iets is wat mooi is, wat goed is en een blijk is van Gods liefde en zegen. Het is een geschenk van Hem, de Gever van het goede. Hij laat daarmee zien dat Hij je wil belonen met de kinderzegen.

Iedere dag genoeg

Naast dat het ontvangen van kinderen een beloning van God is, wil Hij ons ook zegenen als we kinderen voor Hem opvoeden. Daarmee bedoel ik dat kinderen krijgen niet alleen een zegen is omdat het zo'n mooie taak is, maar ook dat de Heere je Zijn zegen geeft als je krachten en energie wilt geven aan je opgroeiende kinderen. Hij wil je tijdelijke zegeningen geven en voorzien in middelen die je dagelijks nodig hebt.

Als ouders hebben wij Zijn zegen en leiding ervaren toen ons gezin groeide. We begonnen ons huwelijk in een oude boerderij, maar die

was te vochtig om een baby te laten opgroeien. We zochten naar een huis en kregen tijdelijk een middenwoning. Onze dochter werd daar geboren. Drie jaar later, toen onze zoon er was, gingen we op zoek naar een woonplaats waar we ons definitief wilden vestigen. Niet te ver van onze familie, met werk, school en kerk in één plaats. Dat plekje vonden we in Apeldoorn. Toen ons eerste huurhuis na zes jaar te klein werd (ik was inmiddels zwanger van ons vierde kind), gingen we op zoek naar een huis waar we ons gezin en ons bedrijf konden vestigen. We zien het als Gods leiding dat we een huis vonden dat precies aan onze verlangens voldeed. We konden het financieren en we merkten aan alles dat het verbouwen en verhuizen (met hulp van onze familie) voorspoedig ging.

Wat een zegen dat we ons gezin en ons werk nu kunnen combineren. Zo kan Maarten bijspringen in het gezin als het nodig is en ik kan hem ondersteunen in ons bedrijf. Vaak merken we, als er wat minder werk is voor Maarten, dat dit nodig is om meer in het gezin te kunnen zijn. Als we het financieel daardoor wat minder goed hebben, voorziet Hij weer in werk. Wat is het goed om afhankelijk te leven van Gods dagelijkse zorg.

Zalig worden in het baren

Maar God belooft nog meer dan dagelijkse zegeningen.

Doch zij zal zalig worden in kinderen te baren, zo zij blijft in het geloof, en liefde, en heiligmaking, met matigheid.

1 Timotheüs 2:15

Deze tekst noemde ik al in de inleiding en is voor iedere vrouw een aansporing om haar kinderen te ontvangen en groot te brengen. Omdat God haar zalig spreekt als ze dit doet in geloof, liefde en heiliging, gepaard met matigheid.

Dit is een lastig te begrijpen tekst. Paulus bedoelt uiteraard niet dat een vrouw haar zaligheid kan verdienen als ze kinderen baart. Wat betekent het 'zalig worden' dan? Je zou zalig worden kunnen zien als een proces, een doorlopend werk dat de Heilige Geest in Zijn kinderen wil werken. Een werk van heiliging, van het steeds meer de Heere willen volgen. Steeds meer je eigen wil en overtuigingen aan de kant zetten en Hem en Zijn roeping volgen.

Paulus schrijft dit als troost voor de vrouw, als ze zich realiseert dat haar tijdelijke straf pijnlijk en regelmatig zeer moeilijk is. Als de gehoorzaamheid aan haar roeping haar moeilijk valt. Als het haar soms al haar krachten kost. Als ze geen tijd meer overhoudt voor andere dingen dan alleen het moederschap.

John Piper schrijft er uitgebreid over in zijn studie naar deze Bijbeltekst: 'Op dit gevoel van wanhoop (van het baren van kinderen) reageert Paulus met de hoop van het evangelie. "Nee" tegen de vloek! De pijnen van het baren van kinderen – zelfs al duren ze een leven lang – zijn niet Gods laatste woord aan vrouwen. God is van plan om vrouwen zalig te maken. Hij wil voor haar dat ze een mede-erfgenaam is van de genade van leven, samen met de man (1 Petr. 3:7).'

Ook Calvijn schrijft hierover in zijn verklaring dat de Heere hier 'troost aanwendt', zodat de vrouw niet bang en geschokt hoeft te zijn. 'Derhalve herinnert Paulus, opdat hij ze trooste, en haar toestand voor haar dragelijk make, eraan dat haar de hoop op behoud is overgelaten, hoezeer zij ook een tijdelijke straf dragen. Die dubbele vrucht der vertroosting moet opgemerkt worden: dat zij, doordat de hoop op behoud haar voor ogen is gesteld, weerhouden worden om, door de vermelding van haar schuld hevig verschrikt, zich in wanhoop storten;

vervolgens, dat zij er aan gewend worden om met gelijkmatig en rustig gespoed de noodzakelijkheid om dienstbaar te zijn te verdragen, wanneer zij eraan herinnerd worden, dat deze aard van gehoorzaamheid zowel voor haarzelf heilzaam, als Gode aangenaam is.¹²

Onze kinderen zijn Gods bezit

Het is belangrijk om in gedachten te houden dat God de Gever is van het leven. De kinderen die God ons geeft, zijn geen bezit van ons, maar bezit van Hem. Hij geeft ze als 'leenpanden'. Kinderen die Hij plaatst in ons gezin, zodat wij ze naar Zijn Woord mogen laten opgroeien.

Naast de dagelijkse zorg geeft de Heere ons de opdracht om onze kinderen voor Zijn aangezicht op te voeden en te onderwijzen. Het is Zijn bedoeling dat een gezin een eenheid is waar het geestelijke leven wordt doorgegeven. Een plek waar Zijn Woorden klinken en naar Zijn inzetten wordt geleefd.

Het is daarnaast goed om te bedenken dat het nieuwe leven, waar je vader en moeder van bent, een ziel voor de eeuwigheid is. We kunnen de verantwoordelijkheid daarvoor nooit te groot inschatten. Het is een levenswerk om je kinderen dicht bij de Heere te laten opgroeien. Hoe bijzonder is het dat God ons wil gebruiken om onze kinderen de zaligheid te geven. Dat wij zo mogen meewerken aan de opbouw van Zijn Koninkrijk. Wat een prachtige taak om (in deze donkere tijd) je kinderen te zien opgroeien tot kinderen van het Licht.

Het ontroert me altijd als ik onze kinderen psalmen hoor zingen. Onze oudste zoon mag een keer per week 's morgens zelf de dag beginnen, als hij dat doet op de manier zoals we dat gewend zijn. Hij bakt dan een ei – dat doen we niet elke ochtend, hoor, maar is duidelijk zijn favoriet – smeert zijn brood en gaat dan zelfstandig ontbijten. Vaak ben ik dan boven de jongsten aan het aankleden. Ik hoor hem een

psalm of een lied zingen. Psalm 116 is zijn lievelingspsalm. Als ik hem dat hoor zingen, bid ik boven mee dat zijn kindergebed verhoord mag worden. Dat de woorden die hij zingt, mogen blijven zingen in zijn hart. Ook als hij ouder wordt.

Het gezin in een gebroken wereld

Zoals ik in de inleiding al noemde, wil ik het gezin absoluut niet idealiseren. Het is niet een plek waar de gevolgen van de zondeval onzichtbaar blijven. We leven immers in een gebroken wereld. Wat is het een teleurstelling als onze idealen mislukken of als onze plannen niet gaan zoals we van tevoren gedacht hadden. Dat ons huwelijk of ons gezin niet blijkt te zijn zoals in onze dromen.

Als we nadenken over gezinsvorming moeten we rekening houden met dit gebroken leven.

Er zijn drie redenen of oorzaken te noemen waarom die gebrokenheid vaak werkelijkheid is:

1. Onze menselijke natuur leeft **in disharmonie met zijn omgeving en met God**. Daardoor zijn we niet altijd de ouder of echtgen(o)t(e) die we zouden willen zijn. Zoals Paulus het uitroept: 'Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?' (Rom. 7:24)
2. Door de zonde is er moeite, ziekte, pijn en verdriet in de wereld. Daardoor wordt elk mens (zowel ouders als kinderen) geconfronteerd met het **imperfecte van het leven en van de aarde**. God gaf dit als straf op de zonde van Adam: 'En tot Adam zeide Hij: Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw en van dien boom gegeten, waarvan Ik u gebod, zeggende: Gij zult daarvan niet eten, zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens' (Gen. 3:17).

3. We leven in een **goddeloze wereld**. De meeste mensen maken keuzes die niet zijn gebaseerd op Gods Woord. Er wordt geen rekening gehouden met een hogere macht die iets over hen te zeggen heeft. 'Want al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses en de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens, is niet uit den Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid' (1 Joh. 2:16,17).

De strijd met onze menselijke natuur

Er is sinds de zondeval iets ernstigs aan de hand met onze menselijke natuur: onze basis is niet meer goed. Helaas leven we niet meer in harmonie met onszelf, onze naaste en God. Dat betekent onder andere dat we de neiging hebben om in relatie tot anderen egocentrisch te zijn. Het zal dus voor elk mens een opgave zijn om de ander (in dit geval je echtgeno(o)t(e) en je kinderen) te dienen. Het zal moeite en strijd kosten.

Of we nu wel of niet de Heere Jezus als onze Borg mogen hebben, allemaal hebben we te kampen met deze disharmonie. Als we níét in Hem geloven, zullen we hard ons best gaan doen om deze strijd met onszelf te voeren. Je doet je best om toch die ouder te zijn die je voor ogen had. We werken aan herstel en verbetering.

Als we door genade hebben geleerd om ons heil buiten onszelf te zoeken, komen we er steeds meer achter dat die disharmonie alleen te herstellen is doordat we bouwen op het werk van de Heere Jezus. Hij wil ons helen en door Zijn Geest deze innerlijke gebrokenheid herstellen.

Want die naar het vlees zijn, bedenken wat des vleses is; maar die naar den Geest zijn, bedenken wat des Geestes is.

Romeinen 8:5

Dan mogen we Zijn voetstappen drukken en onszelf iedere keer afvragen: Hoe zou Jezus het gedaan hebben? We mogen het dagelijks opnieuw leren om het goede te zoeken, mild te zijn en gericht te zijn op de ander. Dan verlangen we ernaar steeds meer op Hem te lijken en door Zijn Geest wil Hij dat werken in ons hart. En dat Zijn wil onze wil wordt. Zijn verlangen, ons verlangen. Dan bekijken we elkaar en onze kinderen door Zijn ogen. Dan veroordelen we niet meer, maar zullen we barmhartig, mild en vergevingsgezind zijn.

En ja, dat is een innerlijke strijd. Paulus schrijft hier veel over in zijn brieven. Bijvoorbeeld de bekende teksten in Romeinen 7:18 en 19: 'Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet. Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.'

Is het gezin niet juist een plek waar deze strijd zichtbaar is? In het gezin komen alle menselijke emoties naar boven, zowel positieve als negatieve. Want is een thuis niet bij uitstek de plaats waar iedereen zichzelf is? Dat betekent dat er ook boosheid, onbegrip, teleurstelling, pijn en verdriet zal zijn. Dat je 's morgens met frisse moed bent opgestaan, maar dat je na een uur al teleurgesteld bent in jezelf, omdat je ondanks je goede voornemens toch uit je slof schoot tegen je zoon die veel te laat uit z'n bed kwam ...

Ik ben er sinds ons trouwen achter gekomen dat het gezin de ultieme plek is waar je de vrucht van de Heilige Geest kunt leren (Gal. 5:22 en 23): liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof (of trouw), zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Negen Bijbelse eigenschappen die het leven van een ware christen samenvatten. Een leerschool voor kinderen, maar niet minder een plek waar je als man of vrouw kunt leren om steeds meer gelijk aan Hem te worden. Dan wordt ons dagelijkse werk ineens een hemelse taak. Dan bouwen we met hulp van de Heere aan een hemels Koninkrijk. Een plek waar geen gebrokenheid meer zal zijn. Een ongebroken Koninkrijk.

Imperfect leven

Wij en onze kinderen, we zijn niet perfect. Natuurlijk mogen we verlangen naar een vredige plek waar je kinderen in harmonie kunnen opgroeien. Het is ook goed om te streven naar het hoogst haalbare in de opvoeding. Maar we moeten er rekening mee houden dat de gebrokenheid zichtbaar zal blijven. Dat pijn, verdriet of teleurstelling aan de orde van de dag zijn.

Ik vergelijk dat verlangen naar het goede en hoe dat verstoord kan worden met een mooi gedekte tafel op zondagmiddag. Het is zomer en de zon schijnt. We hadden de tafel buiten gedekt met brood, komkommer en verse aardbeien. We zeiden nog tegen elkaar: 'Wat een rust en wat heerlijk dat we buiten kunnen eten.' De kinderen namen een voor een hun plek in. Omdat onze zoon van drie mij ervan overtuigde dat hij vandaag niet in de kinderstoel hoefde, zette ik hem (met zijn belofte dat hij zou blijven zitten) op de tuinstoel naast me. Maar toen kwam zijn zus, die haar plek ingenomen zag door haar broertje. Ze wilde dit niet, kreeg een driftbui en was niet te kalmeren. We werden er allemaal wat onrustig van, want buiten zo hard huilen kan natuurlijk niet omwille van de burens. Ik reageerde veel te boos en was

ook onredelijk naar haar. Ik had helaas te weinig begrip voor wat deze stoelendans voor het vaste plekje van zuslief betekende. Weg was de rust en het vredige tafereel. Uiteindelijk nuttigden we onze lunch binnen.

Eerlijk gezegd is deze realiteit voor mij vaak een grote worsteling. Het liefst zie ik harmonie en schoonheid. Ik houd helemaal niet van ruzies en voel me ook verantwoordelijk als die er wel zijn. Ik heb vaak de neiging om het leven hier op aarde wat te romantiseren en dan is een slaande ruzie extra pijnlijk. Soms zijn er van die dagen in het gezinsleven dat het imperfecte de overhand dreigt te hebben. Een poot van een tafel die breekt, terwijl je hem net nieuw hebt gekocht. Brutale monden van puberende kinderen. Onenigheid over het afsluiten van het spelletje op de laptop. En dan de vermoeidheid tijdens de avondmaaltijd, omdat je door die onrust in huis veel te laat bent gaan koken. Als de jonge kinderen dan niet willen slapen en de oudere nog wakker zijn, kost het me al mijn geduld en incasseringsvermogen om nog een beetje een aardige moeder te zijn en de dag goed af te ronden.

Het zijn voorbeelden uit het dagelijkse leven die laten zien dat de praktijk van het gezin vaak weerbarstiger is dan de theorie. Dat de vrede soms zomaar verdwenen kan zijn. Dat je idealen sneuvelen en de gevolgen van deze gebroken wereld opeens pijnlijk zichtbaar of hoorbaar kunnen zijn.

Leven in een seculiere wereld

Als derde is de gebrokenheid van het leven terug te zien in de secularisatie van onze wereld. Ik denk dat de meeste van van de huidige (jonge) ouders zullen bevestigen dat de tijd waarin we nu leven veel lastiger is dan de tijd waarin wijzelf opgroeiden (zo'n 20 tot 30 jaar geleden). De vertwijfeling van onze generatie over allerlei thema's heeft zonder meer invloed op onze kinderen. En op ons.

In het boek *De slag om het hart* schrijft Herman Paul dat secularisatie een proces is van het menselijke hart en dan speciaal een verandering van ons verlangen. En dat niet alleen wereldse mensen of kerkverlaters beïnvloed worden, maar ook kerkmensen en gelovigen. Paul schrijft: 'We seculariseren als onze verlangens naar succes, status of geluk belangrijker worden dan verlangen naar God en Zijn toekomst. Dat wil niet zeggen dat verlangen naar God geheel verdwijnt, maar dat het naar de achtergrond verschuift omdat andere, minder geduldige, meer salonfähige verlangens zich op de eerste rij verdringen. Van secularisatie van verlangen is sprake als mensen hun verlangens allengs meer in het hier en nu vervuld willen zien. Verlangen naar God kan gemakkelijk op het tweede plan komen, als verlangens maar krachtig genoeg worden geprikkeld. Secularisatie van verlangen is vaak geen zaak van slaande deuren, maar van sluipende, soms nauwelijks bewuste heroriëntatie van het hart.'³

Zinvol gezinsleven

Een van de seculiere gedachten is dat we 'alles uit het leven moeten halen', immers bij de dood houdt het leven op. Je geluk vinden door de mooiste baan te hebben, jezelf te ontplooiën, een prachtig gezin te stichten en 'leuke dingen' te doen. Het is een leven gericht op het heden, het op korte termijn krijgen wat je verlangt. En als het tegenzit, zoeken we zo snel mogelijk naar een oplossing.

Het raakte me wat Dirk de Wachter (een Belgisch psychiater) in zijn boek *De kunst van het ongelukkig zijn* schrijft: “Gelukkig nieuwjaar!” “Gelukkige verjaardag!” “Veel geluk!” Altijd weer wensen we de ander geluk. Want gelukkig zijn is sinds mensenheugenis het hoogste goed. We streven er allemaal naar, voor onszelf en voor onze kinderen, soms obsessieel. Als je maar gelukkig bent! Het gelukkig zijn en blijven wordt het ultieme doel van ons bestaan. Deze wereld is doordrongen van het idee dat we ons leven en het daarbij horende geluk zelf kunnen vormgeven. (...) Het lijkt wel alsof we het paradijs hier en nu willen maken. Dat moet wel, want de meesten zijn ervan overtuigd dat er na dit aardse leven geen paradijs meer wacht.¹⁴

Het idee dat het leven hier altijd gelukkig en leuk moet zijn, slaat ook erg op het ouderschap. We worden als we zwanger zijn overspoeld met de mooiste tijdschriften, foto's van blozende baby's en spullen in overvloed die we voor hen kunnen aanschaffen. Kinderen hebben moet vooral 'leuk' zijn. En mooi. Ook de sociale media spelen hier een grote rol in. Natuurlijk ben je trots op je prachtige baby en je kinderen en plaats je foto's van hen op Facebook en Instagram, daar doe ik zelf ook graag aan mee. Maar vertellen we ook ons kwetsbare verhaal? Dat er achter die mooie plaatjes ook vragen, twijfels en verborgen verdriet zitten?

We hebben vaak geen eerlijke verwachting over het ouderschap. Het hebben van een baby en het opvoeden van een kindje wordt in onze

tijd verheerlijkt. Het complementeert je bestaan. Het liefst krijgen we twee kinderen. En dan hebben we nog voorkeur voor één jongen en één meisje, een zogeheten koningswens. Het is een misverstand dat het krijgen van kinderen je per se gelukkiger maakt. Ik denk dat we als christen ook niet op zoek moeten gaan naar een gelukkig leven, maar naar een zinvol bestaan. Een bestaan tot eer van onze Schepper.

Gods hulp verwachten

We lezen in de Bijbel dat lijden, verdriet en teleurstelling bij het leven horen. Maar al die moeite is niet zonder doel. God gebruikt vaak tegenslag om mensen bij Hem te brengen. Hij wil dat we onze ogen, dwars door lijden heen, naar Hem opslaan. En Hij wil ons laten weten dat Hij er juist dan is. We mogen Hem juist dan verwachten. In ons eigen leven en in het leven van onze kinderen.

Gelukkig staat de Bijbel vol met mensen die zich bij de Heere beklagen over hun gebrokenheid en beperktheid. Aartsvader Jakob is daar een sprekend voorbeeld van. Hij mocht een groot nageslacht ontvangen, maar hij had zijn gezinsleven vaak niet op orde.

Het volgende citaat van rabbijn Jonathan Sacks beschrijft mooi waarom de Heere deze geschiedenissen heeft laten opschrijven: 'Niet toevallig is Genesis een boek over een familie. De familie is de plaats waar wij emotionele en spirituele intelligentie leren. In de gezinnen van Abraham en Sara, Izak en Rebekka, Jakob, Lea en Rachel verloopt niets eenvoudig of ideaal. Er zijn spanningen, er is wedijver, er zijn tegenslagen en onvervulde verwachtingen, maar er is ook liefde, verwantschap en trouw. Pas veel verder in de Tenach (het heilige boek van het jodendom, HS) ontdekken we dat het gezin de boeiendste metaforen voor de relatie tussen God en mensen zelf bevat. Hij is onze Vader, wij zijn Zijn kinderen. Hij is onze Echtgenoot, wij zijn Zijn bruid.'¹⁵

In de Bijbel staan ook woorden en gedichten die ons troost kunnen bieden als de dingen niet lopen zoals we zouden willen. Ik denk aan de psalmen die voornamelijk door David zijn geschreven. Een man die zijn gezin ook vaak niet op orde had. Denk aan de misstappen (en zelfs moorden) van verschillende van zijn zonen. Maar de Heere kijkt niet weg als het ons moeilijk valt. Sterker nog, Hij is in het bijzonder een Helper als we in nood zijn.

Gij ziet het immers, want Gij aanschouwt de moeite en het verdriet, opdat men het in Uw hand geve.

Psalm 10:14a

God werkt door de generaties

Ondanks al de hiervoor genoemde moeite die het gezin met zich mee zal brengen, is het toch Gods verlangen dat Hij een God van ménsen is. Een God Die dwars door al onze beperkingen Zijn Koninkrijk van mensen wil bouwen. Door middel van huwelijk en geboorte wil Hij een volk maken dat Hem en elkaar weer volmaakt zal dienen. Dat liefdevol kan zijn zonder gebreken.

Dat grote plan van God om Zijn Koninkrijk in en door mensen te bouwen, is de rode lijn in Zijn Woord. Vooral in het Oude Testament staat de lijn van de generaties centraal. God beschrijft uitvoering de geslachtslijnen van Adam, Noach, Abraham, Izak en Jakob en David.

Hij geeft Zijn speciale belofte aan Abraham dat hij tot een groot volk zal worden.

Juist bij deze aartsvader zien we dat vruchtbaarheid geen vanzelfsprekendheid is. We lezen de worsteling van Abraham en Sara in

Genesis 15 tot 21. De Heere beloofde meermalen aan Abraham dat hij een groot volk zou worden, maar zijn vrouw Sara werd maar niet zwanger.

Ook wij zijn onderdeel van deze generaties. Ik realiseerde me dat, toen ik mijn ouders tijdens de verjaardag van onze dochter sprak over hoe snel onze kinderen groot worden. Mijn ouders hebben een groot gezin en kijken nu terug op de periode van hun leven waar wij nu middenin zitten. Ik realiseerde me dat toen ik 's avonds dacht aan onze slapende kinderen, hoe kostbaar deze tijd is. Jonge kinderen om voor te zorgen, het geluk en ook de zorgen die daarbij horen. Een moment waarop ik me (weer) voornam om ze al mijn tijd, aandacht en liefde te geven. Hun vragen te beantwoorden, samen te spelen, te lachen en hen te troosten.

Want Hij heeft aan de engelen niet onderworpen de toekomstige wereld, van welke wij spreken. Maar iemand heeft ergens betuigd, zeggende: Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, of des mensens zoon, dat Gij hem bezoekt? Want én Hij Die heiligt, én zij die geheiligd worden, zijn allen uit één; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen, zeggende: Ik zal Uw Naam Mijn broeders verkondigen; in het midden der gemeente zal Ik U lofzingen. En wederom: Ik zal Mijn betrouwen op Hem stellen. En wederom: Ziedaar, Ik en de kinderen die Mij God gegeven heeft.

Hebreeën 2:5,6 en 11-13

De Heere zegende de liefde tussen onze ouders, waardoor wij ter wereld kwamen. Hij maakt elke mens uniek, met een bedoeling. Hij werkt door de generaties heen. Het was en is Zijn bedoeling om de aarde te vullen met mensen die Hem dienen, Zijn geschapen aarde te bebouwen en zo Zijn Koninkrijk te vestigen.

Dat laat tegelijk onze grote verantwoordelijkheid zien. Want hoe vaak lezen we niet Gods waarschuwing als we Zijn geboden verlaten? Van de bekende tekst uit de wet gaat een zekere dreiging uit, in Exodus 20:5: 'Want Ik, de HEERE UW God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde lid dergenen die Mij haten.'

Als wij Gods Woord en Zijn wet verlaten, heeft dat grote gevolgen voor ons nageslacht. De keuzes die wij maken, maken we ook voor onze kinderen én kleinkinderen. Als wij aan Zijn Woord onze eigen interpretatie geven, zullen onze kinderen de Bijbel niet meer serieus nemen en onze kleinkinderen zullen opgroeien zonder God.

Je kunt dit in de afgelopen eeuw goed zien. Net na de oorlog was het christelijk geloof gemeengoed, (bijna) iedereen ging naar de kerk. In de jaren zestig zette de secularisatie door. Hoe enorm snel gaat de kerkverlating en hoe weinig kinderen groeien er nog op met Gods Woord?

Als we Gods aanwijzingen en Zijn geboden verlaten, lopen we op een dood spoor. Daarentegen geldt: Degenen die God liefhebben, hebben verwachting en hoop op een toekomst. Exodus 20:6 vervolgt met: 'En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden.' Matthew Henry zegt hierover in zijn verklaring: 'Zij die God werkelijk liefhebben zullen het tot hun voortdurende zorg maken Zijn geboden te onderhouden. Zij die God liefhebben en deze geboden onderhouden, zullen genade ontvangen om de andere geboden te onderhouden. Deze genade zal zich uitstrekken tot duizenden, veel verder dan de toorn waarmee gedreigd wordt tegen hen, die Hem haten.'¹⁶

Gods verbond

God heeft bij Abraham een verbond ingesteld met de mensen. En dat verbond had een speciaal karakter: het ging niet alleen vader Abraham en moeder Saraï aan, maar hun hele gezin en huishouden. Vanaf dat moment werd ieder nieuw geboren kind besneden. De besnijdenis vond plaats op het moment dat het kind nog van niets wist en niets begreep van het verbond. Later is de besnijdenis vervuld in de doop. En nog steeds wil God ieder kind van gelovige ouders dat teken van het verbond geven.

Onze kinderen zijn kinderen van het verbond. En zo zeker als onze kinderen gedoopt zijn, zo zeker is het dat God hen tot kinderen wil

aannemen. Dat betekent niet dat ze automatisch een burger van het hemelse Koninkrijk zijn. In Johannes 3:3 lezen we dat Jezus Zelf zegt: 'Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien.'

Onze kinderen hebben net als wij een nieuw begin nodig. Een wedergeboorte die God wil werken door Zijn Heilige Geest. We zijn met onze kinderen in goede handen, we zijn op Zijn werkterrein, we zijn in Zijn verbond.

God zal Zijn waarheid nimmer krenken,
Maar eeuwig Zijn verbond gedenken.
Zijn woord wordt altoos trouw volbracht
Tot in het duizendste geslacht.
't Verbond met Abraham, Zijn vrind,
Bevestigt Hij van kind tot kind.

Vragen om samen te bespreken:

1. Wat betekent Gods opdracht om vruchtbaar te zijn voor jullie persoonlijk? Hoe zouden jullie deze opdracht samen willen invullen?
2. Als jullie al kinderen hebben ontvangen: Hoe ervaar jij als vrouw een zwangerschap en bevalling?
3. Hoe ervaren jullie dat God jullie zegent bij het ontvangen van kinderen?
4. Is de gebrokenheid van de wereld zichtbaar in jullie huwelijk en gezin? Bespreek met elkaar hoe je dit ervaart en bid samen of God jullie wil helpen om ondanks de moeite goede echtgenoten en ouders te zijn.